

Plan angažovanja zainteresovanih strana

Projekat vjetroelektrane Gvozd

Green Gvozd d.o.o.

Jun 2022

Sadržaj

1	Uvod.....	1
2	Opis Projekta	2
3	Nacionalni i međunarodni Zahtjevi.....	5
3.1	Nacionalni Regulatorni Zahtjevi.....	5
3.2	Zahtjevi IFC-a.....	6
4	Prethodno angažovanje zainteresovanih strana.....	7
4.1	Prethodne aktivnosti.....	7
4.2	EIA za vjetroelektranu Gvozd.....	9
4.3	Otkup zemljišta za Projekat	10
4.4	Podrška lokalnim Inicijativama	10
5	Identifikacija i analize zainteresovanih strana.....	12
6	Planirane aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana	15
6.1	Aktivnosti angažovanja prije izgradnje.....	15
6.2	Procjena uticaja otkupa zemljišta na domaćinstvo	15
6.3	Angažovanje tokom izgradnje i rada	16
7	Resursi i Odgovornosti	17
8	Žalbeni mehanizam	18
9	Kontakt podaci za Projekat.....	19
	PRILOZI	20
	Aneks 1/Prilog 1 – Obrazac za pritužbe	21
	Aneks 2/Prilog 2 – Investicioni fond zajednice.....	22
	Aneks 3/Prilog 2 – Inv.....	24

1 Uvod

Green Gvozd d.o.o. (Gvozd, investitor) predlaže razvoj vjetroelektrane od 50 megavata (MW) u Nikšiću (selo Gvozd) u Crnoj Gori („Projekat“). Planirano je da se Projekat sastoji od vetrogeneratora (VTG), kablovskih vodova, nadzemnih dalekovoda (DV), trafostanica i puteva.

Za potrebe izdavanja državnih dozvola u Crnoj Gori, Projekat je bio predmet procjene uticaja na životnu sredinu (EIA), koja je obuhvatila sve djelove projekta.

Prva procjena uticaja prema je sprovedena 2019.g. i na nju je Investitor pribavio Rješenje o saglasnosti. S obzirom da je važnost Rješenja o ekološkoj saglasnosti 2 godine, za slučaj da se u ovom period ne pribavi građevinska dozvola, potrebno je opet izvršiti procjenu uticaja na životnu sredinu.

Pošto u predviđenom roku, usled pandemije Covid 19, Investitor nije uspio da započne izgradnju objekta, ovo Rješenje o saglasnosti je postalo nevažeće.

Iz ovog razloga je 2021.g. opet pokrenuta procjena uticaja na životnu sredinu i ponovo pribavljeno Rješenje o saglasnosti.

Da bi se ispunili ovi zahtjevi za angažovanje zainteresovanih strana i javne konsultacije i otkrivanje, ovaj Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP) je razvijen i sprovodiće ga Investitor. Svrha SEP-a je da predstavi kako Projekat planira da komunicira sa ljudima na koje projekat može uticati ili su zainteresovani za njega. Plan takođe opisuje žalbeni mehanizam za ljude da izraze bilo kakvu zabrinutost u vezi sa Projektom. Investitor će periodično pregledati i ažurirati ovaj SEP, kako važne informacije o projektu postanu dostupne.

2 Opis Projekta

Najbliže naseljeno mjesto na području VE Gvozd je selo Gvozd koje se nalazi sa južne strane obuhvata. Šavnik je udaljen otprilike 9 km sjeverno od obuhvata VE Gvozd, dok je Nikšić udaljen otprilike 12 km jugozapadno od obuhvata. Projekat zauzima površinu od približno 2028 ha.

Izgradnja VE Gvozd (crvena boja na slici 1.) je planirana na sledećim lokalitetima:

- Obešenjak,
- Oštrajca,
- Jeinjak,
- Grakala i
- Vlaško brdo.

U okolini projekta se nalazi prethodno izvedena Vjetroelektrana Krnovo (crna boja na slici 1.).

Slika 1 Lokacija projekta vetroelektrane Gvozd

Izvor: Topografska karta 1:25000, list Gvozd

Projekat će imati ukupni instalirani kapacitet od 50 MW i sastojće se od 16 VTG-a. Planirana je fazna izgradnja sledećih objekata:

1. VE Gvozd - Faza A

- vjetroagregati (VTG),
- platoi za montažu vjetroagregata,
- Pristupi i servisni putevi,
- srednjenaponski i optički kablovi,
- DV 35 kV (T8-T6), L=1689m,
- DV 35 kV (T8-T7), L=1733m,
- DV 35 kV (T15-T14), L=867m,

2. TS 33/110 kV Gvozd - Faza B

3. TS 33/110 kV Krново (rekonstrukcija) - Faza C

4. Dalekovod 2x110 kV TS Gvozd - TS Krново L=2 919m - Faza D.

5. Dalekovod 110 kV TS Gvozd - TS Nikšić L=14730m, rekonstrukcija TS 35/110 kV Nikšić, rasplet dalekovoda ispred TS Nikšić (Faza E).

Vjetroagregat

Predviđeno je postavljanje vjetroagregata tipa nazivne izlazne snage do 5 MW, te postavljanje do 16 pozicija vjetroagregata. Ukupna snaga vjetroelektrane na mjestu predaje električne energije u prenosni sistem je max. 50 MW.

Trafostanica TS 33/110 kV Gvozd

TS 33/110 kV Gvozd gradi se u svrhu prihvatanja proizvedene električne energije na srednjenaponskom nivou iz buduće Vjetroelektrane Gvozd i transformacije na visokonaponski nivo 110 kV.

TS 33/110 kV Krново (rekonstrukcija)

Projektom je planirana rekonstrukcija postojeće TS 33/110 kV.

DV 2x110 kV TS Gvozd - TS Krново

Početna tačka: Portal u TS Gvozd

Krajnja tačka: Portal u TS Krново

DV 110 kV TS Gvozd - TS Nikšić

Početna tačka: Portal u TS Gvozd

Krajnja tačka: Portal u TS Nikšić

Izvršena je procjena uticaja na životnu sredinu i društvo za tri faze Projekta: izgradnja, rad i razgradnja. Uticaji su klasifikovani kao oni koji se odnose na ekologiju i očuvanje prirode, pejzažne i vizuelne uticaje, saobraćaj i transport, buku, socio-ekonomske uticaje, zdravstvenu bezbednost i javne smetnje, emisije u zemlju i vodu, emisije u vazduh, arheologiju i kulturno nasleđe, električnu energiju i magnetna polja i elektromagnetne smetnje.

Identifikovanim uticajima će se upravljati i ublažiti u skladu sa najboljom praksom. Između ostalog, važna mjera je i blagovremeno informisanje lokalnog stanovništva o relevantnim pitanjima Projekta i konsultovanje o odgovarajućim načinima njihovog rešavanja, zbog čega je i pripremljen ovaj SEP.

Projekat zahtijeva nabavku zemljišta za nekoliko komponenti: izgradnju VTG-a, Transformacije i razvodnog postrojenja, dalekovoda i pristupnih i servisnih puteva. Zemljište potrebno za pristupne i servisne saobraćajnice od opštine Nikšić pribavljaju na osnovu Zakona o eksproprijaciji (Sl.list br. 55/00, 12/02, 28/06, 21/08, 30/17, 75/18).

Green Gvozd će sprovesti dalji rad na identifikaciji da li je sticanje zemljišta izazvalo/će prouzrokovalo ekonomsko raseljavanje, posebno za ugrožena domaćinstva, u kom slučaju će Kompanija razviti i primeniti mjere za ublažavanje uticaja kako bi osigurala da su životi ljudi u potpunosti vraćeni na njihov prethodni nivo.

Više informacija o Projektu, kao i očekivanim ekološkim i socijalnim pitanjima, zajedno sa planiranim mjerama ublažavanja, dostupno je u EIA (Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu, Podgorica, septembar 2019.) i u Izveštaju o procesu priprema studija uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja (LINK 011, Beograd, April 2019.).

3 Nacionalni i međunarodni Zahtjevi

3.1 Nacionalni Regulatorni Zahtjevi

Kao najviši pravni akt u zemlji, Ustav Crne Gore ("Sl. list CG", br. 1/2007 i 38/2013 - Amandmani I-XVI) obezbjeđuje ljudima prava u pogledu istinitog, potpunog i blagovremenog pristupa informacijama i učešća u pitanjima od javnog značaja, kao i pravo na žalbu ili korišćenje drugih pravnih sredstava za zaštitu svojih prava i podnošenje sugestija/žalbe organima javne vlasti. Ove odredbe su detaljnije razrađene u Zakonu o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", br. 44/2012 i 30/2017).

Kao prvi korak, preduzimaju se koraci otkrivanja i konsultacija u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list Crne Gore", br. 64/2017 i 82/2020) za izradu i donošenje prostornih i urbanističkih planskih dokumenata, uključujući planove regulacije. Uslovi za objavljivanje i konsultacije su detaljno opisani u Pravilnik o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta ("Sl. list Crne Gore", br. 91/2020).

Zakoni i podzakonski akti Crne Gore iz oblasti zaštite životne sredine, uključujući Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 075/18) i Zakon o životnoj sredini (Sl. list CG br. 052/16, 073/19, 073/19) i Zakon o zaštiti prirode (Sl. list CG br. 054/16), zahtijevaju da javnost bude informisana i uključena u sve stvari koje se tiču životne sredine. Postupci javnog objavljivanja i konsultacija organizuju se u vezi sa izradom procjene uticaja projekta na životnu sredinu (EIA).

Postoji nekoliko aktivnosti objelodanjivanja i konsultacija koje vlasti preduzimaju pre odobrenja EIA, a one su sledeće:

- Informisanje javnosti putem medija o detaljima objavljivanja nacrtu EIA (tj. gde su elektronska verzija i štampana kopija dostupni za pregled, datumi i vrijeme kada se štampana kopija može pregledati) i pozivanje građana/organizacija da dostave komentare i /ili prisustvovati javnoj raspravi tokom perioda objelodanjivanja. Građani mogu tražiti da se na njihove komentare odgovori pismeno;
- Organizovanje javne tribine za predstavljanje nacrtu EIA tokom perioda objavljivanja;
- Obrada komentara primljenih od svih zainteresovanih strana i revizija EIA kako bi ih odražavala, kao i priprema izvještaja koji će obrazložiti zašto određeni komentari nisu usvojeni;
- Dostavljanje revidovane EIA i izvještaja nadležnim organima (EPA ili lokalni organ vlasti, zavisno od vrste projekta) koji procjenjuju da li su komentari na smislen način razmotreni i adresirani.
- Objavljivanje Odluke o proceni uticaja na životnu sredinu na sajtu nadležnog organa (EPA ili lokalni organ vlasti, zavisno od vrste projekta).

3.2 Zahtjevi IFC-a

Projekti koje finansiraju IFC i druge međunarodne finansijske institucije (IFI) moraju ispunjavati najbolju međunarodnu praksu i posebno zahtjeve za angažovanje zainteresovanih strana i javne konsultacije, kao što je navedeno u Standardima učinka IFC-a o ekološkoj i društvenoj održivosti (2012).

Ovi zahtjevi su detaljno opisani u IFC standardu učinka 1. Ukratko, međunarodne finansijske institucije smatraju da je angažovanje zainteresovanih strana stalni proces koji uključuje:

- klijentovo javno i blagovremeno otkrivanje odgovarajućih informacija kako bi se omogućile smislene konsultacije sa zainteresovanim stranama
- smislene konsultacije sa potencijalno pogođenim stranama, i
- procedura ili politika po kojoj ljudi mogu da daju komentare ili žalbe.

4 Prethodno angažovanje zainteresovanih strana

4.1 Prethodne aktivnosti

Do sada su zainteresovane strane imale priliku da se upoznaju sa Projektom i mogućim uticajima, uopšteno u okviru procesa izrade i izmena Prostorno urbanističkog plana opštine Nikšić (2014/2016) i sa detaljima, u okviru procesa izrade i usvajanja Lokalne studije lokacije 'Gvozd', Nikšić (2018).

Osim toga, Green Gvozd je obavljao i sastanke sa pojedincima, u cilju dobrovoljnog otkupa zemljišta neophodnog za projekat.

Za potrebe Projekta pribavljeni su i urbanističko-tehnički uslovi za VE Gvozd, izdani 10. oktobra 2018. godine od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma, te urbanističko-tehnički uslovi za putnu infrastrukturu VE izdani 1. oktobra 2018. od strane Opštine Nikšić.

Osim toga, 1. i 2. aprila 2019. godine je tim sastavljen od predstavnika Green Gvozd d.o.o. iz Podgorice, Instituta za razvoj i istraživanje u oblasti zaštite na radu (sektor za ekologiju) iz Podgorice i LINK 011 iz Beograda, održao sastanke sa ključnim zainteresovanim stranama čiji rezultati su predstavljani u ovom poglavlju.

Sastanci su održani sa sledećim zainteresovanim stranama:

- Predstavnikom EPCG;
- Predstavnicima opštine Nikšić;
- Članovima komisije za utvrđivanje visine pravične naknade, obrazovane od strane Uprave za nekretnine, u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji Crne Gore;
- Predstavnicom Uprave za nekretnine područne jedinice Nikšić;
- Predstavnicima organizacije Ekološki pokret Ozon iz Nikšića;
- Predstavnicima organizacije Centar za zaštitu i proučavanje ptica (CZIP) iz Podgorice, članice Međunarodne unija za zaštitu prirode (International Union for Conservation of Nature) i krovne svetske organizacije Birdlife International;
- Predstavnikom Agencije za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore;
- Vlasnikom zemlje otkupljene od strane Green Gvozda za potrebe Projekta.

Predstavnici opštine Nikšić (Menadžer opštine i Glavni gradski arhitekta), izrazili su punu podršku Projektu, posebno imajući u vidu prethodni projekat VE Krnovo, čiji je razvoj i implementaciju vodila ista kompanija. Ukazali su na brojne dobrobiti koje je projekat donio lokalnoj zajednici, od novih pristupnih puteva na Krnovu, angažovanju građevinskih kompanija iz Nikšića i ostalih djelova Crne Gore na izgradnji vetroelektrane, nabavke robe i usluga od lokalnih dobavljača, poboljšanom snabdevanju električnom energijom, početku razvoja turizma, itd. Negativnih uticaja izgradnje VE Krnovo nije bilo, pa čak ni vezano za transport vetroagregata do lokacije projekta, koji je obavljan noću i nije ometao saobraćaj. Izrazili su očekivanja da će se isto nastaviti i sa izgradnjom VE Gvozd.

Predstavnici Uprave za nekretnine i komisije obrazovane za utvrđivanje visine pravične naknade, su pojasnili timu proces eksproprijacije i poslednje izmjene Zakona o eksproprijaciji Crne Gore, obavestili tim o fazi u kojoj se eksproprijacija za projektne puteve nalazi (završena je procjena vrednosti zemljišta, a radi se projekat parcelacije) i izrazili uverenje da neće biti ozbiljnijih problema oko pribavljanja zemljišta.

Tokom sastanka sa predstavnikom EPCG je potvrđeno da i Vlada Crne Gore, a i kompanija EPCG izgradnju vjetroelektrane vide kao izuzetan doprinos energetsom sistemu države koji je u potpunosti u skladu sa strategijom razvoja sistema. Činjenica da će država posle 20 godina od početka Projekta postati vlasnik vjetroelektrane dodatno osnažuje podršku koju EPCG i opština Nikšić pružaju kompaniji Green Gvozd. Eksproprijaciju i pribavljanje zemljišta za preostale vetroagregate, izgradnju dalekovoda i trafostanice će sprovesti EPCG, u skladu sa zakonima Crne Gore, ali i standardima međunarodne dobre prakse, sa kojom EPCG ima iskustva kroz projekte Svetske banke.

Održani su i sastanci sa dvije nevladine organizacije, Ozon i CZIP. Obje organizacije su izrazile veliko zadovoljstvo što su uočeni nedostaci prilikom pripreme projekta VE Krnovo, u pogledu razmjene informacija i saradnje, sada prevaziđeni. Takođe su izjavili da na osnovu iskustva sa VE Krnovo, ne očekuju ozbiljnije probleme u pogledu zaštite prirode i životne sredine za projekat VE Gvozd, ali da se nadaju da će se saradnja nastaviti i da su voljni da podjele svoje podatke kako bi doprineli izradi kvalitetne Elaborata o procjeni uticaja Projekta na životnu sredinu.

Organizacija Ozon je predložila da se održi jedan poseban sastanak sa većim brojem organizacija na kome će biti predstavljen Elaborat uticaja projekta na životnu sredinu, što je tim i prihvatio, te u kasnijem postupku kroz učešće na javnim raspravama obavijestio predstavnike ovih organizacija o terminu javne tribine.

Održan je sastanak i sa predstavnikom Agencije za zaštitu prirode i životne sredine na kome je on obavestio tim da je Agencija vrlo dobro upoznata sa Projektom, jer su predstavnici Agencije već imali više sastanaka sa nosiocem Projekta. Predstavnik Agencije je potom upoznat sa sastancima koje je tim prethodno održao i zaključcima i dogovorima o narednim koracima, sa tih sastanaka. Ono što je posebno istaknuto u više navrata od strane predstavnika Agencije je zadovoljstvo pristupom kompanije saradnji sa zainteresovanim stranama. Predstavnik Agencije smatra da je pristup izuzetno dobar i da je to ono čemu se teži na svim projektima, kako bi se dobili najbolji rezultati i kako bi studije uticaja bile kvalitetne, a broj primedbi na njih, sveden na minimum. Naglašeno je da će projekat imati svu podršku Agencije i da njeni predstavnici stoje na raspolaganju kompaniji za svu potrebnu pomoć u daljem razvijanju Projekta, počevši od razmatranja nacрта Studije uticaja Projekta na životnu sredinu.

Prilikom razgovora sa jednom od vlasnica koja je svoju parcelu prodala kompaniji za potrebe izgradnje vetroagregata, potvrđeno je da je ona (i njen brat kao suvlasnik parcele) izuzetno zadovoljna i ponuđenom cenom, i procesom sklapanja ugovora i brzinom isplate dogovorene sume. Kako poseduje još nekoliko parcela u projektnom području, izrazila je spremnost da pod istim uslovima proda i njih, ukoliko Green Gvozd bude imao potrebe za dodatnim zemljištem.

Takođe je potvrdila da prodato zemljište, prije prodaje, nije koristila ni ona ni njen brat, i da je rijetko uopšte odlazila da obilazi zemlju koju je nasledila. Takođe je potvrdila da i drugi vlasnici koje poznaje retko odlaze do svojih parcela, između ostalog i zbog veoma nepristupačnog terena (koji će sada biti pristupačniji zbog izgradnje prilaznih i servisnih puteva), i da jedan mali broj njih ima vikendice, ali u podnožju lokacije VE Gvozd, koje koriste samo tokom leta, i to u kraćem periodu zbog snažnog vjetra.

4.2 EIA za vjetroelektranu Gvozd

Proces objelodanjivanja i konsultacija u vezi sa Projektom počeo je sa nekoliko aktivnosti koje su potrebne prema crnogorskom zakonodavstvu, kao što je opisano u Odeljku 3.1.

Kako smo u Uvodu istakli, održane su dvije javne rasprave o ovom projektu (2019.g. i 2021.g.).

Oglasi o održavanju javnih rasprava i javne tribine su objavljeni na sajtovima EPA i Opštine Nikšić, kao i u dnevnom listu „Pobjeda“ dana 19.04.2019.g., odnosno xx.yy.2021.g.

Ovim saopštenjima/oglasima javnost je obaviještena:

- da je EIA dostupna u štampanoj formi za pregled (u zgradama EPA i opštinske sekretarijatima u Nikšiću i Šavniku),
- da se elektronske verzije EIA nalaze na sajtovima EPA i Opštine Nikšić,
- da se komentari mogu dostaviti prije isteka roka za javne rasprave (uključujući informacije o tome kako i gdje se mogu podneti komentari),
- da će se javne tribine održati 17.05.2019.g., odnosno 17.06.2021.g. u zgradi opštine Nikšić.

Uporedo sa ovim, EPA je obavijestila o procesu procjene uticaja na životnu sredinu i sledeće Institucije:

- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma - Direktorat za građevinarstvo,
- Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma - Direktorat za ekologiju,
- Ministarstvo kapitalnih investicija,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,
- Institut za javno zdravlje,
- Upravu za šume Crne Gore,
- Opština Nikšić - Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine.

Prva javna rasprava je održana od 15.04.2019.g. do 20.05.2019.g. u postupku dobijanja Rješenja o saglasnosti na EIA. Tokom javne rasprave, 17.05.2019.g. je u zgradi Opštine Nikšić održana javna tribina. Javnu tribinu su vodili Emir Redžepagić i Jasmina Janković Mišnić - predstavnici EPA, a na tribini su učestvovali mr Aleksandar Duborija, Željko Spasojević i Stefan Škorić predstavnici obrađivača EIA - Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu, Podgorica, Zdravko Todorović, Krešimir Čondić i Rajo Vulikić - predstavnici preduzeća D.O.O. Green Gvozd, Sanja Miljanić, Velimirka Perišić, Milena Perišić i Radojica Macanović - predstavnici preduzeća Elektroprivreda Crne Gore, Krsto Nikolić - predstavnik Uprave za nekretnine iz Nikšića, te Vera Mirković i Nevena Nikčević - predstavnici Sekretarijata Opštine Nikšić.

Druga javna rasprava je održana od 26.05.2021.g. do 22.06.2021.g., a javna tribina je održana u zgradi Opštine Nikšić 17.06.2021.g. Javnu tribinu je vodio Emir Redžepagić - predstavnik EPA, a na tribini su učestvovali mr Aleksandar Duborija, Željko Spasojević i Stefan Škorić predstavnici obrađivača EIA - Institut za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite na radu, Podgorica, Zdravko Todorović, Krešimir Čondić i Radoman Burić - predstavnici preduzeća D.O.O. Green Gvozd, Velimirka Perišić - predstavnica preduzeća Elektroprivreda Crne Gore, te Vera Mirković, Darja Vukanović i Gorica Fatić - predstavnici Sekretarijata Opštine Nikšić.

Na objavljenu EIA tokom javne rasprave koja je održana 2019.g. nijesu pristigli komentari institucija i javnosti.

Takođe, tokom javne rasprave koja je održana 2021.g nije bilo komentara institucija i javnosti.

EPA je izradila Izvještaje o javnim raspravama i procesu konsultacija. Urađene su revizije nacрта dokumenata u skladu sa odlukama Komisije za ocjenu EIA, a konačni dokumenti su odobreni i objavljeni na sajtu EPA.

Obavještenje o davanju saglasnosti na Elaborat je izvršeno na sajtovima EPA i Opštine Nikšić, kao i u dnevnom listu „Pobjeda“ dana 08.07.2019., odnosno xx.yy.2021.g.

4.3 Otkup zemljišta za Projekat

Otkup zemljišta za izgradnju vetroagregata je obavljen od strane kompanije Green Gvozd, na dobrovoljnoj bazi u oko 40% slučajeva. Za ostale turbine će verovatno morati da se sprovede postupak eksproprijacije koji će pokrenuti EPCG. Osnovni razlog je to što za jednu parcelu postoji mnogo vlasnika koji uglavnom žive u inostranstvu i do njih je teško doći. Kao primer se navodi jedan slučaj gde je poslednji upisani vlasnik zemljišta iz 1876 godine, a naslednika njegovog zemljišta danas ima preko 200. Vlasnica sa kojom se tim sastao je prezadovoljna i cenom i celim procesom otkupa, koji je protekao bez ikakvih problema i veoma brzo, a da sami vlasnici nisu imali nikakvih dodatnih troškova. Ponuđena (i prihvaćena) cena je oko četiri puta viša od tržišne vrednosti zemljišta (0,5 EUR po m² mada je i sama potražnja za ovim zemljištem veoma niska) i iznosila je 2 EUR po m². Osim zemljišta za vetroagregate, jedan deo ugaonih stubova za dalekovode je takođe otkupio Green Gvozd na dobrovoljnoj bazi, dok će se za zemljište potrebno za ostale stubovetakođe sprovести eksproprijacija, koju pokreće EPCG. Na predmetnom zemljištu nema objekata. Po rečima predstavnika EPCG, na zemljištu ispod žica dalekovoda će biti uspostavljeno pravo službenosti, uz naknadu vlasnicima.

Eksproprijaciju zemljišta potrebnog za izgradnju pristupnih i servisnih puteva sprovodi opština Nikšić, kroz proces eksproprijacije. Kako će troškove eksproprijacije (i zemljišta) snositi kompanija Green Gvozd, jedinična cijena naknade za zemljište će biti ista kao i za vetroagregate, tj. 2 EUR po m². Na predmetnom zemljištu takođe nema objekata.

Uopšteno uzev, radi se o veoma malim površinama koje se otkupljuju, o zemljištu koje nije plodno (uglavnom livade i njive 6 i 7 kategorije i krš, kao i veoma malo šume) i ne koristi se za poljoprivredu, i čiji otkup neće uticati na izvore prihoda vlasnika. Sa druge strane, s obzirom da se izgradnjom pristupnih puteva olakšava pristup okolnim parcelama koje dobijaju na vrednosti, a da je ponuđena naknada znatno iznad tržišne vrednosti, očekuje se da neće biti većih protivljenja eksproprijaciji i ponuđenoj naknadi.

4.4 Podrška lokalnim Inicijativama

Green Gvozd je do danas ulagao u niz lokalnih aktivnosti i inicijativa u oblasti unapređenja infrastrukture i sporta, i sastajao se sa njihovim predstavnicima i/ili učestvovao na njihovim Investitorisanim događajima¹. Ova aktivnost će se nastaviti sa implementacijom Projekta Investicioni fond u zajednici (videti Aneks 2 - Investicioni fond u zajednici).

Učešće u pomoći zajednici su bile sledeće:

---

¹ Od 2010. do kraja 2016. godine raznim lokalnim institucijama, udruženjima i organizacijama donirano je preko 37.000 evra.

- Opština Nikšić - 5.598,95€ - 02.10.2017.g. - za osvjetljenje
- KK Sutjeska, Nikšić - 5.000,00€ - 18.07.2018.g. - pomoć klubu
- KK Sutjeska, Nikšić - 3.000,00€ - 30.10.2019.g. - pomoć klubu
- Opština Nikšić - 1.000,00€ - 03.01.2020.g. - praznično ukrašavanje

5 Identifikacija i analize zainteresovanih strana

Zainteresovane strane projekta su identifikovane na osnovu blizine komponenti Projekta, potencijalnog stepena uticaja na njih tokom izgradnje i rada i interesovanja i zabrinutosti za Projekat, kao i nivoa uticaja koji mogu imati na Projekat.

Identifikacija zainteresovanih strana je započeta u fazi planiranja projekta i sprovedena je za ovaj SEP, na osnovu sledećih informacija:

- Analiza svih materijala i dokumenata vezanih za projekat, uključujući planove detaljne regulacije, nacionalnu EIA, elaborate o eksproprijaciji, itd.;
- Analize informacija o pogođenom području (lokacija u odnosu na sela, gradove, infrastrukturu, prirodna bogatstva itd.);
- Analiza informacija o zajednicama u projektnom području;
- Analiza trenutno dostupnih informacija o vlasnicima zemljišta koje je ili će biti pribavljeno za Projekat;
- Terenske aktivnosti i sastanci koji su do sada održani u vezi sa otkupom zemljišta i preseljenjem;
- Konsultacije sa predstavnicima lokalne vlasti (mesne zajednice i opštine);
- Analiza zapisnika sa prethodnih javnih konsultacija održanih za EIA;
- Analiza NVO/asocijacija koje su već pokazale interesovanje za Projekat kroz učešće na sastancima i komunikaciju sa D.O.O. Green Gvozd;
- Analiza dosadašnjih donacija koje je D.O.O. Green Gvozd dao lokalnim aktivnostima i inicijativama;
- Analize D.O.O. Green Gvozd internih zainteresovanih strana (zaposlenih, izvođača, podizvođača i dobavljača.).

Tabela 1 u nastavku daje pregled grupa zainteresovanih strana koje je D.O.O. Green Gvozd identifikovao do danas. Povremeno će se ažurirati kako bi uključio sve novoidentifikovane zainteresovane strane i planirao buduće aktivnosti angažovanja i vremenski okviri. Ako niste na listi, ali želite da budete uključeni i informisani o Projektu, kontaktirajte odgovornog predstavnika D.O.O. Green Gvozd -a koristeći kontakt podatke navedene u odeljku 9 SEP-a.

Tabela 1. Zainteresovane strane projekta

Zainteresovane strane	Vrsta komunikacije i predloženi metod	Odgovornost	Vremenski Okvir
Eksterne zainteresovane strane			
<p>Ljudi direktno pogođeni tokom faze izgradnje i rada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stanovanje ili korišćenje zemljišta u područjima pogođenim Projektom <p>Ovo uključuje sledeće mjesne zajednice: Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža.</p>	<p>Informacije pružene stanovnicima/privredama koje koriste zemljište ili posluju u područjima pogođenim Projektom, putem sastanaka zajednice, kao i javnih oglasnih tabli (u opštinama i u lokalnim zajednicama) i sigurnosnih znakova.</p> <p>Lokalni mediji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dnevna novina „Pobjeda” 	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Tokom implementacije Projekta, prema potrebi

Zainteresovane strane	Vrsta komunikacije i predloženi metod	Odgovornost	Vremenski Okvir
	<ul style="list-style-type: none"> opštinska veb stranice veb stranica DOO Green Gvozd <p>EIA, Izvještaj o procesu priprema studija uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja, Akcioni Plan za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja i SEP objavljeni na sajtu D.O.O. Green Gvozd -a (https://green-gvozd.com).</p>		
<p>Vlasnici eksproprisanog zemljišta za izgradnju i dogradnju pristupnih i servisnih puteva.</p> <p>Korisnici zemljišta (koji nisu vlasnici) stečenih za Projekat.</p> <p>Korisnici zemljišta ometanog tokom bilo koje faze Projekta (oštećenja useva, drveća, itd.).</p>	<p>Kao što je gore navedeno, Intervjui za procjenu uticaja sticanja zemljišta na nivou domaćinstva, kako bi se utvrdilo da li su domaćinstva ranjiva i/ili da li su ekonomski raseljena zbog kupovine zemljišta..</p> <p>Učešće u proceni štete koju su izvršili sudski ovlašćeni procenitelji i sastanci sa Green Gvozd radi nadoknade.</p>	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	<p>Prije izgradnje</p> <p>U fazi izgradnje, eksploatacije i dekomisije.</p>
Odgovarajući izvođač za planiranje, otkup zemljišta i izgradnju DV	Redovna komunikacija telefonom ili putem sastanaka, ažuriranja napretka projekta i izvještaja	D.O.O. Green Gvozd i EPCG	Prije i tokom izgradnje
Predstavnici mjesnih zajednica (predsednici) - Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža.	Redovna komunikacija telefonom ili putem sastanaka, ažuriranja napretka projekta i izvještaja	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Sve faze Projekta
Opštinska vlast Nikšić Nadležni Sekretarijati	Zvanična prepiska i sastanci, ažuriranja i izvještaji o napretku projekta Procedure za izdavanje dozvola Sastanci sa predstavnicima Opštine Nikšić u okviru Fonda za ulaganja u zajednicu	D.O.O. Green Gvozd i EPCG	Prije početka građevinskih aktivnosti i tokom realizacije
<p>Relevantni državni organi, na primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma Ministarstvo kapitalnih investicija Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Relevantna opštinska odeljenja za saobraćaj Policajska uprava Uprava za šume Crne Gore 	Zvanična prepiska i sastanci, izvještaji o napretku Procedure za izdavanje dozvola	D.O.O. Green Gvozd	Tokom projektovanja, izgradnje i realizacije
Zainteresovane NVO i druge organizacije:	<p>Lokalni mediji:</p> <ul style="list-style-type: none"> dnevna novina „Pobjeda” 	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Sve vrijeme realizacije Projekta

Zainteresovane strane	Vrsta komunikacije i predloženi metod	Odgovornost	Vremenski Okvir
<ul style="list-style-type: none"> NVO Društvo maldih ekologa NVO Ozon NVO CZIP NVO Green Home 	<ul style="list-style-type: none"> opštinska veb stranice veb stranica DOO green Gvozd <p>EIA, Izvještaj o procesu priprema studija uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja, Akcioni Plan za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja i SEP objavljeni na sajtu D.O.O. Green Gvozd -a (https://green-gvozd.com).</p>		
Uprava za šume	Službena prepiska Sastanci za sadnju šuma na lokaciji ili van nje, kao nadoknada za površine izgubljene u Projektu	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Po završetku izgradnje
Zavod za zaštitu spomenika kulture	Službena prepiska i sastanci, u slučaju slučajnih nalaza.	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Tokom izgradnje
Interne zainteresovane strane			
Zaposleni u EPCG i D.O.O. Green Gvozd	Žalbeni mehanizam Kodeks ponašanja	D.O.O. Green Gvozd i EPCG	Sve vreme realizacije Projekta
Više rukovodstvo D.O.O. Green Gvozd i EPCG	Redovno izvještavanje o napretku projekta, uticajima i preduzetim merama	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Sve vreme realizacije Projekta
Privremeni građevinski radnici i podizvođači	Informacije u ugovoru, oglasnoj tabli, obuci. Žalbeni mehanizam. Kodeks ponašanja	D.O.O. Green Gvozd i menadžer projekta	Nakon izbora podizvođača i u toku izgradnje

6 Planirane aktivnosti angažovanja zainteresovanih strana

6.1 Aktivnosti angažovanja prije izgradnje

1. jula 2022. godine, sledeći nacrti dokumenata biće javno objavljeni i dostupni za komentare u periodu od 60 dana:

- Akcioni plan za životnu sredinu i društvo (ESAP)
- Plan angažovanja zainteresovanih strana (SEP)

Dokumenti će biti objavljeni na zvaničnom sajtu D.O.O. Green Gvozd-a (<https://green-gvozd.com>) na srpskom i engleskom jeziku.

Štampani primjerak će biti dostupan na lokaciji:

- D.O.O. Green Gvozd - Đoka Miraševića br.17c, Podgorica, Julija Prelević, +382-20-265-136

Tokom perioda objelodanjivanja od 60 dana, konsultativni sastanci će biti održani u opštini Nikšić. Tačan datum, vrijeme i mjesto održavanja ovog događaja će biti objavljen u ovom SEP-u najmanje tri nedjelje unaprijed.

Oglasi će biti postavljeni i na zvaničnom sajtu D.O.O. Green Gvozd-a (<https://green-gvozd.com>) i pogodnim lokacijama (oglasne table, stubovi i sl.) na teritorijama mjesnih zajednica Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža.

Teme koje će biti obrađene na sastancima uključuju:

- Opis projekta uključujući transportne rute i očekivane vremenske rokove za izgradnju i rad
- Rezultati izvršene procjene uticaja na životnu i predložene mjere za ublažavanje sadržane u okviru EIA (npr. povećana buka izazvana građevinskim mašinama i najprikladnije doba dana za određene aktivnosti u blizini osjetljivih receptora)
- Planirana komunikacija sa zainteresovanim stranama (Plan angažovanja zainteresovanih strana)
- Mehanizam za žalbe na projekat
- Investicioni fond u zajednici

6.2 Procjena uticaja otkupa zemljišta na domaćinstvo

D.O.O. Green Gvozd će izvršiti procjenu uticaja sticanja zemljišta na nivou domaćinstva, prije početka izgradnje. Cilj ankete će biti da se utvrdi da li je domaćinstvo ekonomski raseljeno kupovinom zemljišta i da li je pogođeno domaćinstvo ranjivo, tako da se mogu definisati i primeniti adekvatne mere ublažavanja za rešavanje svih negativnih uticaja, kako to zahtjeva praksa industrije.

Domaćinstva koja budu učestvovala u anketi biće individualno kontaktirana radi zakazivanja intervjua. Procjena će prvenstveno biti usmerena na domaćinstva čije su zemljište pribavile opštine za pristupne i servisne puteve, međutim neki intervjui mogu uključiti i domaćinstva

koja koriste zemljište koje je stečeno dobrovoljnom transakcijom, ali koja nisu vlasnici tog zemljišta.

6.3 Angažovanje tokom izgradnje i rada

Ovaj SEP će biti ažuriran kako bi pružio detaljnije informacije za angažovanje zainteresovanih strana tokom faze izgradnje, sa ciljem:

- Pružanja podataka za kontakt izvođača i predstavljanje njihovih planiranih aktivnosti angažovanja sa zainteresovanim stranama;
- Obaveštavanja ugroženih zajednica unapred o svim aktivnostima koje mogu dovesti do kratkoročnih uticaja, poremećaja;
- Pružanja informacija pojedincima i zajednicama o napretku izgradnje i njegovim implikacijama;
- Praćenja sprovođenja mjera ublažavanja i procjena uticaja izgradnje na pogođene aktere i zajednice;
- Praćenja stavova i pritužbi zajednice tokom faze izgradnje.

Kako projekat prelazi u operativnu fazu, SEP će ponovo biti ažuriran da predstavi aktivnosti koje će se realizovati u ovoj fazi, sa ciljem:

- Izvještavanja o implementaciji SEP-a i upravljanja žalbama;
- Saopštavanja zainteresovanim stranama o rezultatima ekološkog i socijalnog monitoringa i revizije sprovedenih tokom faze rada;
- Upravljanja i praćenja efikasnosti svih korektivnih radnji sprovedenih kao rezultat zabrinutosti zainteresovanih strana ili pritužbi tokom rada.

7 Resursi i Odgovornosti

Od početka planiranja projekta, D.O.O. Green Gvozd je izdvajao vreme i finansijska sredstva za angažovanje sa širokim spektrom zainteresovanih strana, kao što je predstavljeno u Odeljku 4. U najranijim fazama pripreme projekta, najveći deo angažovanja su obavljali zaposleni i predstavnici D.O.O. Green Gvozd, što je kasnije dopunjeno radom eksterno ugovorenih konsultanata. Važna aktivnost za lokalne zajednice bila je finansijska podrška lokalnim aktivnostima i inicijativama, koje će se nastaviti sa implementacijom Fonda za ulaganja u zajednicu (vidjeti Aneks 2 – Investicioni fond u zajednici).

Po završetku ovog SEP-a, odgovornost za angažovanje zainteresovanih strana biće formalizovana i dodeljena službeniku za vezu sa zajednicom (CLO), koji će direktno izveštavati D.O.O. Green Gvozd menadžera projekta i čiji će zadaci uključivati:

- Komunikaciju i implementaciju SEP projekta
- Komunikaciju i upravljanje mehanizmom pritužbi na performanse Projekta
- Preduzimanje posjeta zajednicama pogođenim Projektom radi razgovora sa predstavnicima zajednice o prijavljenim žalbama
- Po potrebi preduzimanje istraga za rešavanje problema zajednice (kroz koordinaciju sa menadžerom lokacije)
- Vođenje evidencije o svim beleškama o angažovanju zainteresovanih strana
- Vođenje evidencije o svim prijavljenim žalbama i načinu na koji se problemi rešavaju
- Izveštavanje o angažovanju zainteresovanih strana i aktivnostima objavljivanja informacija D.O.O. Green Gvozd menadžeru projekta
- Prijavljivanje neusaglašenosti sa SEP-om i svih pritužbi D.O.O. Green Gvozd menadžeru projekta
- Ažuriranje SEP-a kako je u njemu predviđeno i/ili kada se identifikuju nove zainteresovane strane, obim projekta se mijenja i prije početka rada.

Menadžer projekta D.O.O. Green Gvozd-a će izraditi godišnje ekološke i socijalne izvještaje koji će opisati uticaje Projekta, preduzete aktivnosti na ublažavanju i poboljšanju i rezime obrađenih spoljnih pritužbi. Pored toga, biće izrađen izvještaj o implementaciji Investicionog fonda zajednice. Ovi izvještaji će se objavljivati godišnje na veb stranici D.O.O. Green Gvozd i dostavljati svim ostalim zainteresovanim stranama.

8 Žalbeni mehanizam

D.O.O. Green Gvozd i Izvođač(i), nakon imenovanja, će primiti i razmotriti sve komentare i žalbe u vezi sa Projektom. Uzorak Projektnog obrasca za javnu žalbu dat je na kraju ovog dokumenta (Aneks 1). Bilo koja osoba ili organizacija može poslati komentare i/ili žalbe lično, telefonom ili putem pošte ili e-pošte koristeći kontakt informacije navedene u odjeljku 9 SEP-a).

D.O.O. Green Gvozd i Izvođač(i), nakon imenovanja, će na lokaciji gradnje postaviti kutije za žalbe, jednu za građane a drugu za radnike.

Izvođač će imenovati kontakt osobu (kontakt podaci će biti vidno/javno objelodanjeni na lokaciji gradnje) za komunikaciju sa građanima i zainteresovanim stranama.

Na sve komentare i žalbe biće odgovoreno usmeno ili pismeno, u skladu sa preferiranim načinom komunikacije koji je naveo podnosilac žalbe, ako se navedu kontakt podaci podnosioca žalbe. Pritužbe mogu biti i anonimne, ali naravno neće biti direktnog odgovora onima koji se žale na ovaj način.

Sve pritužbe će biti registrovane i prihvaćene u roku od 5 radnih dana i odgovoreno u roku od 20 radnih dana od prijema žalbe. Pojedinci koji podnesu svoje komentare ili pritužbe imaju pravo da zahtijevaju da njihovo ime ostane u tajnosti.

D.O.O. Green Gvozd menadžer projekta će pratiti način na koji Izvođač(i) rješavaju pritužbe i obezbjediće da se one pravilno adresiraju u rokovima navedenim iznad. D.O.O. Green Gvozd menadžer projekta će voditi evidenciju o svim pritužbama (uključujući one koje je primio i adresirao Izvođač(i), na osnovu kojih će biti izrađeni izvještaji o upravljanju žalbama i uključeni u godišnje izvještaje o životnoj sredini i socijalnoj zaštiti, postavljeni na veb stranici Green Gvozd-a.

U slučajevima kada podnosilac pritužbe nije zadovoljan načinom na koji je odgovoreno na njegovu/njenu pritužbu i ponovo je podnese, D.O.O. Green Gvozd će pozvati predstavnike relevantne lokalne zajednice da učestvuju u procesu kako bi se pronašlo i implementiralo međusobno dogovoreno rješenje. Podnosioci pritužbe u svakom trenutku imaju mogućnost da traže pravne lijekove u skladu sa zakonima i propisima Crne Gore.

Za zaposlene u D.O.O. Green Gvozd-u, osim postavljenih kutija, dostupan je poseban, interni mehanizam za žalbe, koji će takođe biti stavljen na raspolaganje radnicima po ugovoru kada počnu da rade.

9 Kontakt podaci za Projekat

Ime: Julija Prelević
Pozicija: Izvršna direktorka
Adresa: D.O.O. Green Gvozd, ul. Đoka Miraševića br.17c, 81000 Podgorica, Crna Gora
Telefon: +382-20-265-136
Email: ralexrrb@t-com.me

PRILOZI

Aneks 1/Prilog 1 – Obrazac za pritužbe

Referentni broj: (popunjava D.O.O. Green Gvozd)	
Puno ime	
Kontakt informacije i željeni način komunikacije Označite kako želite da vas kontaktiramo (pošta, telefon, e-mail).	☐ Poštom: Molimo navedite poštansku adresu: _____ _____ _____ ☐ Telefonom: _____ ☐ E-mailom: _____
Opis incidenta ili pritužbe:	Šta se dogodilo? Gdje se to dogodilo? Kome se to desilo? Šta je rezultat problema? Izvor i trajanje problema?
Datum incidenta/žalbe	
	☐ Jednokratni incident/žalba (datum _____) ☐ Desilo se više puta (koliko puta? _____) ☐ U toku (trenutno postoji problem)
Šta biste željeli da se dogodi da biste riješili problem?	

Potpis: _____

Datum: _____

Vratite ovaj obrazac:

Ime: Julija Prelević

Pozicija: Izvršna direktorka

Adresa: D.O.O. Green Gvozd, ul. Đoka Miraševića br.17c, 81000 Podgorica, Crna Gora

Telefon: +382-20-265-136

Email: ralexrrb@t-com.me

Aneks 2/Prilog 2 – Investicioni fond zajednice

Početakom 2023. godine D.O.O. Green Gvozd će odrediti godišnji budžet za investicije u zajednici koji će se koristiti za finansiranje lokalnih inicijativa u narednoj godini u Opštini Nikšić, na teritoriji zajednica Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža na koje će projekat najviše uticati.

Jednom godišnje će od opštine biti zatraženo da objave poziv zainteresovanim zajednicama, udruženjima i organizacijama sa teritorije opštine Nikšić, da D.O.O. Green Gvozd -u dostave svoje predloge za finansiranje iz predviđenog godišnjeg budžeta. Biće razmatrani predlozi u sledećim oblastima:

- Mala poboljšanja infrastrukture zajednice
- Obrazovanje i sport
- Podrška za ugrožene ljude (npr. starije osobe, osobe sa invaliditetom, mlade ili djecu)
- Zaštita životne sredine
- Lokalni običaji i tradicija
- Razvoj turizma

Prioritet za finansiranje imaće inicijative usmerene na direktno pogođene zajednice, a to su: Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža.

Od kandidata će se tražiti da u svoje predloge uključe sledeće odeljke:

- Naziv mjesne zajednice, organizacije, udruženja koje podnosi predlog i kontakt podaci odgovornog lica
- Opis predložene aktivnosti
- Trajanje aktivnosti i period implementacije
- Pregled budžeta
- Objašnjenje kako se očekuje da će akcija doprineti lokalnom razvoju i/ili daljim društveno poželjnim ciljevima
- Druge relevantne informacije

Kada se prikupe svi predlozi, D.O.O. Green Gvozd će organizovati sastanak sa predstavnicima opštine na kojem će se razgovarati i glasati o predlozima koji će se finansirati iz investicionog fonda u narednoj godini.

Broj predloga koji će biti finansirani zavisice od njihovih budžeta, odnosno mogu se finansirati oni koji se zajedno uklapaju u dodeljeni budžet. Prilikom odabira aplikacija za finansiranje, D.O.O. Green Gvozd i opštine će uzeti u obzir izvodljivost predložene aktivnosti, održivost akcije, broj korisnika i usklađenost sa smernicama za ulaganja u zajednici.

Lista uspešnih predloga biće objavljena na zvaničnom sajtu opštine i na sajtu D.O.O. Green Gvozd zajedno sa kratkim opisom, uključujući naziv akcije, lokaciju, predviđeni period realizacije i budžet.

Opština će pratiti sprovođenje aktivnosti odabranih za finansiranje na svojoj teritoriji i slati kvartalne izvještaje o monitoringu D.O.O. Green Gvozd-u. Na osnovu ovih informacija, D.O.O. Green Gvozd će izraditi godišnji izvještaj o ulaganju u zajednicu u kojem će biti opisane sve finansirane aktivnosti i postignuti rezultati. Izvještaj će biti objavljen i na sajtu kompanije.

Investicioni fond u zajednici će se stalno poboljšavati i revidirati kako bi odgovarao lokalnim potrebama i odgovarao na povratne informacije dobijene od zajednica.

Aneks 3/Prilog 2 – Inv

Početakom 2023. godine D.O.O. Green Gvozd će odrediti godišnji budžet za investicije u zajednici koji će se koristiti za finansiranje lokalnih inicijativa u narednoj godini u Opštini Nikšić, na teritoriji zajednica Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža na koje će projekat najviše uticati.

Jednom godišnje će od opština biti zatraženo da objave poziv zainteresovanim zajednicama, udruženjima i organizacijama sa teritorije opštine Nikšić, da D.O.O. Green Gvozd -u dostave svoje predloge za finansiranje iz predviđenog godišnjeg budžeta. Biće razmatrani predlozi u sledećim oblastima:

- Mala poboljšanja infrastrukture zajednice
- Obrazovanje i sport
- Podrška za ugrožene ljude (npr. starije osobe, osobe sa invaliditetom, mlade ili djecu)
- Zaštita životne sredine
- Lokalni običaji i tradicija
- Razvoj turizma

Prioritet za finansiranje imaće inicijative usmerene na direktno pogođene zajednice, a to su: Gvozd, Ivanje, Lukovo i Rubeža.

Od kandidata će se tražiti da u svoje predloge uključe sledeće odeljke:

- Naziv mjesne zajednice, organizacije, udruženja koje podnosi predlog i kontakt podaci odgovornog lica
- Opis predložene aktivnosti
- Trajanje aktivnosti i period implementacije
- Pregled budžeta
- Objašnjenje kako se očekuje da će akcija doprineti lokalnom razvoju i/ili daljim društveno poželjnim ciljevima
- Druge relevantne informacije

Kada se prikupe svi predlozi, D.O.O. Green Gvozd će organizovati sastanak sa predstavnicima opštine na kojem će se razgovarati i glasati o predlozima koji će se finansirati iz investicionog fonda u narednoj godini.

Broj predloga koji će biti finansirani zavisice od njihovih budžeta, odnosno mogu se finansirati oni koji se zajedno uklapaju u dodeljeni budžet. Prilikom odabira aplikacija za finansiranje, D.O.O. Green Gvozd i opštine će uzeti u obzir izvodljivost predložene aktivnosti, održivost akcije, broj korisnika i usklađenost sa smernicama za ulaganja u zajednici.

Lista uspešnih predloga biće objavljena na zvaničnom sajtu opštine i na sajtu D.O.O. Green Gvozd zajedno sa kratkim opisom, uključujući naziv akcije, lokaciju, predviđeni period realizacije i budžet.

Opština će pratiti sprovođenje aktivnosti odabranih za finansiranje na svojoj teritoriji i slati kvartalne izvještaje o monitoringu D.O.O. Green Gvozd-u. Na osnovu ovih informacija, D.O.O. Green Gvozd će izraditi godišnji izvještaj o ulaganju u zajednicu u kojem će biti opisane sve finansirane aktivnosti i postignuti rezultati. Izvještaj će biti objavljen i na sajtu kompanije.

Investicioni fond u zajednici će se stalno poboljšavati i revidirati kako bi odgovarao lokalnim potrebama i odgovarao na povratne informacije dobijene od zajednica.